

Pii 2033

Leto 1.

St. 5.

SLOVENKA

Glasilo Slov. Protit. Ženske Zveze

za

Primorsko

2. 2.

10

SLCVENSKA

Opomba: Pri študiju

2

Študijsko

NOVA JUGOSLAVIJA VSTAJA!

V zadnjih letih pred sedanjo vojno so bile oči vseh resničnih rodoljubov uprte v Sovjetsko Rusijo, ki je edina hotela in bi tudi mogla pomagati Jugoslaviji. Toda naša protinarodna in protiljudska gospoda je raje šla v Berlin in Rim predajat Jugoslavijo Hitlerju in Musoliniju.

Vsi vemo, kako je Jugoslavija bila vsled tega neslavno porazena. Za vso to gospodo je bila s tem dokončno mrtva. Vdinjali so se fašizmu, nemškemu in italijanskemu, največjemu sovražniku našega naroda in mu zvesto služijo. Nekateri so pobegnili v inozemstvo in od tam rovarijo proti jugoslovanskim narodom, ki so jih izdane zapustili.

Toda Jugoslavija ni bila nikoli mrtva. Živela je še vnaprej v srcih naših partizanov, ki se bore za resnično bratstvo in enakopravnost vseh narodov Jugoslavije, v srcih vseh tistih, ki so trpeli po ječah in koncentracijskih taboriščih ali umirali kot talci od krogel fašističnih morilcev in domačih izdajalcev. Da, stara Jugoslavija, zgrajena na podlagi zatiranja delovnega ljudstva in vodena od protinarodne in protiljudske gospode, je dokončno mrtva in se ne bo nikoli več povrnila. A nova, demokratična Jugoslavija vstaja. Od Soče tja dol do dalmatinskih obal, ob Savi, Dravi in Dunavu ter prav tja do Vardarja se čuti njena sila. Povsod, kjer se bore naše divizije in partizanski odredi, v najbolj zapuščenih vaseh, v katere seže naša politična organizacija, na

našem osvobojenem ozemlju,³ kjer je že razvita naša last, povsod se čuti živa sila nove Jugoslavije.

Med tem pa njeni grobarji padajo vedno globlje v svoji izdaji. Z vsemi silami podpirajo Hitlerja, tega krvnika narodov Jugoslavije, da bi si podaljšali življenje. Saj vedo, da ko pade Hitler, bo prišel zanje dan sodbe.

Vsi ti so se z beznostjo steklega psa zagrizli v borbo proti novi Jugoslaviji. Pri nas organizira po svoji zvesti službi tujeom slavni general Ruonik razbite plavogardiste in belogardiste v desobrance. V Srbiji se general Nedić, predstavnik vse gnilobe bivših jugoslovanskih protiljudskih vlad, bori, da bi držal plaz naših divizij, ki ga grozi odnesti. Tretji v tej izdajalski skupini, general Mihajlovič, vojni minister begunske jugoslovanske vlade v Cairu, nadaljuje z vsemi silami svoje izdajalsko delovanje.

Toda vsi napori teh izdajalcev se zaman. Nova Jugoslavija vstaja!

DEKLETA v PARTIZANE!

Partizani v Ljubljanski pokrajini, na Gorenjskem in v Primorski Sloveniji so uspešno zavrnili nemško ofenzivo, s katero so postopali fašistični okupatorji znova streti partizansko gibanje v Sloveniji. Ponovno so Hitlerjeve hordice občutilo trdo partizansko pest. Veliko je številka onih nemških vojakov, ki so ostali po dolonjskih, gorenjskih in primorskih gozdovih. Slovenski partizani znova vojujejo nove zmage, znova osvojujejo od nemških fašistov zasedeno slovensko zemljo. Tudi naši bratski partizani na jugu, v Srbiji, Bosni, Dalmaciji, na našem lepem sinjem Jadranu uspešno nadaljujejo svojo borbo in tolčejo zakletega našega sovražnika - fašista.

Za vse te uspehe se mora Narodno - osvobodilna vojska in vse ljudstvo Jugoslavije zahvaliti junaški Rdeči Armadi, ki neprenehoma napreduje proti zapadu, ki dan za dan osvobaja nove kraje, ki je na predvečer obletnice osvoboditve vseh narodov bratske slovenske

- 4 -

Rusije, 6. novembra, osvobodila največje mesto Ukrajine, Kijev. Zahvaliti se moramo Sovjetski Rusiji in njeni slavni Rdeči Armadi, ki zadeja nemški "nepremagljivi" vojski smrtne udarce. Zasluga Sovjetske Rusije, ki jo vodro vodi njen prvi maršal tov. Stalin je, da je Hitlerjeva evropska "trdnjava" tako razmajena, da je Nemčija danes tako sibka, da njeni zavezniki iz obupa nad porazom fašizma popuscajo, da je na pr. Italija sploh izstopila iz Hitlerjevega bloka; da so narodno osvobodilna gibanja vseh fašistov, podjarmljenih narodov v takem razmahu.

Podporino še bolj junško borbo nepremagljive Rdeče Armade in osvobodilna gibanja vsega svetovnega svobodoljubnega tabora! Uničujmo nemško vojsko in vse kar bi ji lahko služilo, na vsakem koraku! Povečajmo vrste Narodno-osvobodilne vojske Jugoslavije, ki ji stoji na čelu legendarni junak tov. Tito, kajti s tem bomo tem preje priborili sebi svobodo, mir.

Dekleta v partizane!

Primorske Slovenke, pokažite, da hočete rano ob rano s svojimi moškimi tovariši priboriti primorskim Slovincem po desetletjih suženjstva s strani fašistov narodno svobodo, da hočete združitev z vsemi Slovenci v novi, močni, demokratični Jugoslaviji. Pokažite, da hočete zaživeti čimprej svobodno življenje v taki meri kot ga niti vi, niti drugi narodi Jugoslavije še nisi zaživi. Posnemajte tovarišice iz ostale Jugoslavije, kjer dekleta v zelo velikem številu stopajo v NOVJ. Sodelovanje in junastva teh deklet v partizanski vojski so tako velika, da je vrhovni komandant NOVJ, tov. Tito izjavil: "Ponosen sem, da stojim na čelu vojske, v kateri se poleg moških bori tudi tako veliko število žena!"

ŽIVELE SLOVENSKE PARTIZANKE, ČAST SLOVENSkih ŽENA
IN DEJELC! :

PRVI KONGRES SPZZ ZA SLOVENIJO

Meseca oktobra se je vršil na osvobojenem ozemlju sredi Dolenjske prvi kongres Slovenske protifašistične ženske zveze za vso Slovenijo. Udeležilo se ga je 130 aktivistk, poleg teh še nekaj kmečkih mater, ki so k naši borbi mnogo prispevale. Kongres je trajal dve noči s prireditvijo vred, ki so jo izvedli slovenski kulturniki-partizani. Kongres so počastili s svojim obiskom zastopniki Izvršnega odbora Osvobodilne fronte (IOOF) in Centralnega komiteta Komunistične Partije Slovenije (CKPS), namestnik vrhovnega komandanta Glavnega štaba Narodno-osvobodilne vojske Slovenije, general Avšič, major Jones, predstavnik angleških vojsk in Dr. Mikuš, verski referent pri Glavnem štabu. Vsi ti zastopniki so pozdravili kongres. Zastopnik CKPS nam je izrekel toplo priznanje za naše delo. Člani iniciativnega odbora so imele tri referate. Prvi, organizacijski referat je bil posvečen nastanku in razvoju SPZZ; pokazal je vlogo Komunistične Partije (KP) v borbi slovenskih žena za enakopravnost že v stari Jugoslaviji zlasti pa sedaj. Drugi, politični referat, ki ga je imela tov. Mara, sekretanka SPZZ, je pokazal glavne politične momente: kapitulacije Italije, osamljenost Nemčije, razorožitvev italijanske vojske od slovenskih partizanov, priključitev Primorske k Združeni Sloveniji, razkrinkanje bele in plave garde, Rupnika in Mihajloviča, razkrinkanje begunske jugoslovanske vlade, delo IOOF, AVNOJ-a in tovariša Tita, vlogo KP

in Sovjetske zveze v naši borbi. Tencal se je z zahtevo po drugi fronti.

Zene so burno vsklikale IP in vuharno zahtevale drugo fronto ter pozivale majorja Jonesa, naj izposluje pri svoji vladi otvoritev druge fronte ter manifestirale za novo demokratično Jugoslavijo. Tretji referat je govoril o delu in nalogah, ki nas čakajo v bodoče, o sodelovanju zene pri splošni mobilizaciji in pri narodni oblasti. Na koncu kongresa so bile volitve. Trideset žena iz vse Slovenije je bilo izvoljenih v Glavni odbor SPŽZ, šest pa v tajništvo tega odbora. V ta odbor so bile izvoljene to. Tatja in tova. Natasa kot zastopnice primorskih žena in deklet.
Snežnica

DRUGA FRONTA JE MIRA! ZATO HOČIMO DRUGO FRONTO!

VELIČASTEN NASTOP SLOVENSKE MATERE

Na zboru obposlancev slovenskega naroda, ki se je vršil meseca oktobra na osvobojenem ozemlju na Kočevskem, se je dvignila k besedi tudi Ivančič Marija, že stara kmečka žena z Gore nad Sodražico. Vse je pretresla njena pojava. Nismo bili vajeni misliti, da imamo v resnici tako borbene matere. Čutili smo: slovenska mati govori svojo veliko besedo. Vedeli smo: spregovorila je v imenu slovenskih mater, ki so v tej borbi toliko trpele in prinašale neizmerno žrtve. Spoznali smo, da kljub svojemu trpljenju poziva slovenska mati k borbenosti, k doslednosti, k junaštvu. In prav zaradi trpljenja. Kajti kako je mogoče, da bi trpljenje takih mater ostalo brez sadu? Kako je mogoče, da bi trpljenje takih mater ostalo nenaščevano? Kdo se bo upal spričo takih mater ostati za pečjo in pustiti, da bi šlo v nič, kar so z nadčloveško močjo in silo spravile pokoncu slovenske matere?

Vse to je človek spoznal, ko se je dvignila in spregovorila. Zavita v bomo črno kmetiško obleko, kot jo navadno nosijo kmečke žene, z veliko črno ruto, zave-

sano pod brado. In takrat, ko je govorila najbolj izrazi-
te besede, je s svojo izsušeno roko zahahnila po zraku,
kot bi nam hotela besede zabiti v dno srca. S temena ji
je zlezla ruta, tako je stala naenkrat pred nami golob-
lava in njen mučeniški obraz ji je sijal od trpljenja,
oči pa so ji žarele od nepopisnega ognja, junaške od o-
čnovi. Pred tako materjo je od spoštovanja spontano
vstala vsa dvorana in ji priredila ovacije, kot jih ne-
ni doživela nobena slovenska kmečka mati. Ovacije so se
spremenile v silovit spomin na vse tiste tipe naše matere,
ki žive samotne in pozabljene, pa so morebiti največ žr-
tvovala osvobodilni borbi. Tako se je zgodilo, da je žar
odposlancev s hvaležno ginenostjo poslušal besede slo-
venskih mater iz ust male kmetice. Kdor bi hotel v enem
hipu spoznati silovitost slovenske osvobodilne borbe in
povezanost OF z ljudstvom, bi moral doživeti čast, da je
slišal takrat govoriti Marijo Ivančičevo. Ponizane in
razžaljene slovenske matere, pa, ki smo jih vse dotlej
gledali s tegobo v srcu, ker jim nismo mogli dati nič
drugega, kot da smo se z njimi vred v trpljenju in žrt-
vah borili, so dobile za svoja prva mesta v borbi čast,
mesto v slovenskem političnem življenju, ko je bila iz-
voljena Marija Ivančičeva v Plenum OF in v AVNOJ. In slo-
venska mati je to brez dvoma zaslužila.

GOVOR TOV. IVANČIČEVE

Ne morem si kaj, da tudi jaz ne podam par stavkov. Ne-
ža sem izgubila v prvi svetovni vojski. Postil mi je de-
vet nepreskrbljenih otrok. S trpljenjem in z muko sem
jih spravila, da so zrastle v zveste državljane, zveste
podanike slovenske domovine. 29. julija lani pa se je iz-
vršil nad njimi zločin. Štiri sinove so mi okupatorji
bili. In ki bi jih bili samo vsaj ustrelili. Mučili so
jih, odrezali so jim roke, porezali so jim nosove, tako
jih izmaličili, da niso bili podobni človeškim telesom.
To so dokazi, kaj so storili naši izdajalci, kaj so storili
naši okupatorji. Ne morem si drugega, kakor da predla-
žem tem ljudem ne smrt, temveč pečat za vse življenje.

...staj bo zapечатna za vse življenje kajti sarti je predo
... in prehitro (Splošno vzklikanje :tako je!) Razumeli
... oste, s kakšno tugo sem spremljala štiri rakve. Razu
... neli ne boste, da sem zato pronesla, ker sem vedela, da
... sem dala svoje otroke v dar domovini, za osvoboditev slo
... venskega naroda. (Vikarni pozdravi. Vsi navzoči vstanejo
... in poslušajo ves nadaljni govor do konca. Klici Slava na
... sia žrtvam! Živite slovenske partizanske mater! Ali na
... rod s takimi materami ne more propasti!) Povem svetu in
... vsem narodom, da za svobodo domovine ni prevelika noben
... žrtev. (Vikarno in doglotrajno ploskanje) Sinovi in hče
... re Slovenije, pojdite s va- aljem na klic naše domovine!
... Naj poste pustili brez mlščevanja kri, ki se je po ne
... dolinem prelila? Ali hočete pustiti, da nem nasi sovra
... zniki, tujci umajo se to, kar nam je hudobni lah se za
... pustil? Vsi in vsi žrtvuemo do popolne svobode naše mo
... ci, da bo naša domovina čista, da ostane čista. Krivci pa,
... ki so tako daleč, da je toliko žrtev, naj se kaznujejo!
... Slava tem, ki so prelili kri za našo svobodno slovensko
... zemljo in domovino! (Dolgotrajno ploskanje ki se je po
... lasi poleglo)

ZAVEDNA SLOVENKA

Besede drage na sestanku
kdaj premišljam z dneva v dan,
ki jih na srce polagal
nam je mladi partizan.

V spominu ga bom ohranila,
do konca mojih zemskih dni,
iz čustva pesem mi je vzknila
po naši zemlji naj čoni.

Kako zvesto nam je stal
ljubi je slovenski
vse skupaj rabil brez izjeme
in klical k sreči vsepovsod.

Zavedam se, da sem Slovenka,
za narod mi srce gori;
le naj izgine tujec kruti,
ki našim žrtvam pije kri.

Pravična kazen za tirane
oznanja se čez širno plan;
vsa moč in slava partizanom,
v njih je prerodenja dan.

Zato vsi v vrste partizanov,
to naša sveta je dolžnost,
da bo komčno naša zmaga,
da bo narod jarma prost.

Smela.

VSI V PARTIZANE - VSE ZA PARTIZANE!

ZA LJUBLJENO DOMOVINO

Da proslavimo velike zmage Rdeče Armade, ki koraka
zmage do zmage in osvoboja ljubljeno domovino, se trudi
jo kmetje in delavci Sovjetske Zveze, da bi čim bolj po-
večali proizvodnjo, da bi dali Rdeči Armadi čim več oro-
žja, opreme in hrane. V tem plemenitem tekmovalstvu sodelu-
jejo v največji meri tudi žene. Tovaršica Beljskaja, de-
lavka v Tulskih tovarnah, se je obvezala na sestanku de-
lavstva tovarne, da bo delala za dva. V prvi uri je napr-
vila več kot polovico dela, ki ga je sicer napravila ve-
dan. Podobno se je odlikovala tov. T. Herova. Tov. Mihenko
delavka neke Leningrajske tovarne, je nekaj ur po tovar-
niškem mitingu, kjer so delavci razpravljali o potrebi,
da se poveča proizvodnja, dosegla 160 %, delavka Armitij
ova 200 % predpisanega dela. Iz poročila skupine angle-
ških zaravnikov, ki so obiskali Sovjetsko Zvezo, je zve-
del svet o junastvu ruskih, beloruskih in ukrajinskih
na. Poročilo podčrtava pozrtvovalnost in junastvo zdrav-
stvenic in bolnicark na fronti. Njihovo število je veliko,
njihovo znanje na visoki stopnji. Število dajalcev

krvi, katerih 90 % tvorijo žene, je tako veliko, da je polnoma zasigurirano dajanje krvi ranjencem. Ko je Rdeča Armada pregnala Nemce iz verosilovske oblasti, so bile takoj vzpostavljene mnoge tovarne in industrijska podjetja. Sezidali in popravili so na stotine stanovanjskih hiš, 64 šol, 100 klubov in gimnazij, 290 bolnišnic in zdravstvenih ustanov, 26 stroških eskatorijev in nešteto čitalnic, muzejev, spomenišnic, ki so jih porušili Nemci. Sijajen prizor so si gotovo dali prebivalci mest. Poropokljane žene so iz lastnih sredstev opremile zgradbe za železniške postaje. Podobno je bilo po vseh mestih te oblasti. Z ukazom Predsedstva Vrhovnega Sovjetske Zveze sta bili odlikovani za sijajno izpolnjevanje delavnih nalog v borbi proti nemški osvajaletcu z Leninovim redom in zlato zvezdo dve ženi: Ljiljana Lisicina in Marija Melentova. Poleg tega sta dobili še naslov junakinj Sovjetske Zveze. Tako se žene v Sovjetski Zvezi bore in žrtvujejo za svojo ljubljeno domovino.

Ko je Rdeča Armada osvobodila vas Satrišče v bližini mesta Jampol v oblasti Sumi, je prišel k sovjetskemu častniku, ki je poveljeval nekemu oddelku, 11-letni ukrajinski deček. Izvlekel je iz žepa svojih raztrganih hlač zavojček, ki je bil skrbno povezan z vrstico. "Vzemite to" - je rekel oficirju. "dolgo čva z mano skrivala pred Nemci ta zavojček". Častnika in dečka so obkročili Rdečearmejci, vsi zaprašeni, utrujeni od bitk in ožgani od sonca, oboroženi z brzostrelkami in z bombami za pasom. Oficir je skrbno razvezal vrstico, razčlupal krpico in vsi so v nje spoznali odlikovanje "Rdečo zvezdo" in znak Rdeče garde. Vsi so globoko ganjeni poslušali povest tega zavojčka.

Dečku je bilo ime Anatolij, Tolja, pisal se je Svergunov. Letos marca so Sovjetske čete prodrle do Jampola, a so se morale umakniti pred pritiskom nemških sil. Tolja je nekod šel s prijatelji na polje, kjer so se vodile bitke in je našel tam ubitega sovjetskega oficirja. Vrr se je domov in povedal to materi. Ponoci, ko so Nemci odsli, sta mati

in sin odšla na polje in neopazeno prinesla truplo oficirja v vas Tolja Svergu. V je snel s prs ubitega oficirja odlikovanje in znak gardijca, zavil oboje v krpo in skrnil na varno mesto. Mati in sin sta pokopala ubitega. Po dokulantih, ki sta jih našla pri njej, sta ugotovila da je bil to starejši poročnik Desinov. Čez nekaj časa, ko je vse naokoli začelo cveteti, je Tolja okrasil grob s poljskimi cvetjem. Često je hodil na grob popravljat gonilo. Deček je mnogokrat skočil ponoči s postelje in vznemirjen v snu tekkel tja, kjer je bilo skrito odlikovanje in casten znak gardijca padlega za osvobojenje domovine. "Z mano sva vedela da pridete ponovno v vas"-je rekel Tolja. Deček je peljal borce na mesto, kjer je bil pokopan oficir. Tam so rastle cvetice, ki jih je bil zasačil. Stari borec, ožgan od sonca in smodnikovega dima, je stopil k mlademu rodoljubu in ga krepko, očetovsko poljubil.

Po "Žena u borbi"

NA GRİČKU

Na gričku zelenen
cerkviica stoji
v nji so mlada dekleta
s solznimi očmi.

Zahaknjena klečijo
vse enih misli so:
"Bog ve kje partizani
se zdaj bojujejo!

Ranjeni in bolni,
prez nege nežnih rok
zrtvujejo življenje
za nas in za nas rod."

V cerkviici na gričku
zbor deklet kleči
na partizane misli
s solznimi očmi.

NAŠE ŽENE POMAGAJO GRABITI NARODNO OBLAST

v občini S. se bodo vsilile na listavo občinskih na-
rodni svobodilni odbor. Prve volitve p. l. 1919. letilim
Alasti in se žene in dekleta so nedobro razburjene. Isti
ti prvi v zgodovini bodo tudi one volilke, ki bodo
prislusku ejo pogovoru. Starejših, ker njihovi splošni
praviljajo i volitvah v prejšnih letih in ko se
volili poslance in župane.

"Ti že veš, kar" se to volitve, govori ocano, ki
ki je že marsikaj doživljal na svetu. Bil je že v Ameri-
ki, pa se je zoper vrnil na domačo grudo. "Ali kokrat
sem že volil pa sem vedno dejal, da ne bom nikdar več.
Za sva volili, s nam govorili, kot da bi se sige sedli.
Vseenoče so nam v ppanjje. Razni gospodje so prih-
jali k nam v naše hiše, nas treljali po ranah, in nam
prigovarjali, naj jih volimo, ker bodo potem tako skrbe
li za nas, da se bo dedje med in deko ali cevali so
nam za pijaco in jedaco. Ko smo jih enkrat izvolili, jih
ničmo več videli. Izpolnili pa nis, nikdar nič. Bil sem
v Ameriki in tam ni nič bolje, se veliko slabše. Volitve
so kupcija, nič drugega. Najsi z manjšim poslušajo
pripovedovanje starega očanca. Imajo pa o vsem svoje
menje. Vsi vedo, da govore iz ust očanca stari časi,
ki se ne bodo nikdar več povrnil. Vede, da je zdaj raz
ni gospodi, ki je ljudstvo vodila za nos, odklenkalo. Se
daj je slovensko ljudstvo prevzelo oblast in si bo sa
mo, brez te gospode, kovala svojo usodo.

Volitve so bile napovedane za nedeljo. Ljudstvo se
je zbralo po masi pred cerkvijo, da se udeleži volilne
ga zborovanja. Tam je že čekal tovaris predsednik okro-
žnega narodnega osv. odbora. Začel je zborovanje in pe-
jasnil, kakšen pomen imajo volitve. Čekel je, da bomo
izvolili slovensko ljudsko oblast za našo občino. Vsi,
ki stanujejo v občini, moški in ženske, ki so stari nad
13. leti imajo pravico voliti. Poudarjal je, da imajo

sedaj tudi žene volilno pravico. To bo imelo veliko koristi za občinsko delovanje, žen pri naši ljudski oblasti pomeni veliko pridobitev za nas vse. Govoril je o tem kako je bilo včasih, ko je ljudstvo le vsake 4 leta volilo ljudi, ki so mu obljubljali vse mogoče, izpolnili pa niso ničesar. Ljudstvo je bilo brez moči napram tem svojim izkoriščevalcem. Poslanec, ki jih je izvolilo, ni moglo obklicevati, če so še tako škodo delali ljudstvu. Čez štiri leta je lahko izvolilo novega poslanca, ki pa navačno ni bil, nič boljši. Tako je izgledala stara protiljudska "demokracija". Nas, ljudska demokracija je čisto nekaj drugega, ni nima z njo ničesar opraviti. Sedaj ljudstvo samo sklepa na občinskem zboru in izvrševanje svojih sklepov nadzoruje. Izvoljeni občinski NO le izvršuje voljo ljudstva. Povdarjal je, da o vsaki stvari sklepa ljudstvo samo, ne pa norda občinski odbor kot včasih. To je najboljše zagotovilo, da bo v občini res tako, kot ljudstvo hoče. Ves občinski NO kot tudi posebnega odbornika ljudstva lahko vsak čas odpokliče, če ni več zadovoljno z njim. Tako je govoril tovaris iz okrajnega NO. Vsi poslušalci so čutili, da je to res nekaj novega, da je res sedaj prišel čas, ko je ljudstvo gospodar. Čelo staremu tonažniku se je zivljenje že tiščinat razedaralo, je obraz sijal od zadovoljstva. Potem so si izvolilo občinski NO. Za predsednika so izvolili tov. Viktorja, starega borca za pravice slovenskega ljudstva, ki je mnogo pretrpel radi fasisističnih preganjanj. V odboru je tudi tovarisica Slavica, predsednica rajonskega odbora SPZ in še dve drugi tovarisici. Ljudstvo se je zadovoljno razšlo, zlasti pa naše žene in dekleta, ki so čutile, da se tudi zanje zaganja novo doba.

Drugo nedeljo se je zbral občinski zbor. Vsi, ki imajo pravico voliti so se ga polnostevilno udeležili, še prav posebno naše žene in dekleta. Zbor naj bi

razpravljaj o pomoči pogorelcem, rodbinam mobilizirancev in drugim žrtvam našega osvobodilnega boja. Tovariši iz našega občinskega MOO so predlagali, naj se vse tiste, ki so potrebni podpore, najprej popisajo, potem naj se odloči posebej, kaj davek vsem občanom, ki imajo kraj prebivanja. Iz tega so davka se bodo potrebni odjela podpora. Začelo se je razpravljati o predlogu, mnogo jih je hvalilo predlog. Nekateri so bili za to, da se spremeni nekatere podrobnosti. Oglasila se je tudi tovarišica Marija, mati osmihi napreskrbljenih otrok. Njenega moža so ubili fašisti, ko je nekoč rebel našim partizanom hrane v gozdova. Videlo se je, da se od vsega začetka nima nekaj povedati, a sama ne ve, ali bi se oglasila ali ne. "Ne govorim zase, meni ni treba prositi podpore. Res da sem sama z osmihi otroki, toda imamo, hvala bogu, dovolj za v skledo. Naša dekleta iz delovne sile se mi pomagala pospraviti pridelke. A vem, kaj se to pravi, prositi podpore. Med prvo svetovno vojno sem bila begunka, ko se je naša vas morala seliti. Vi tega niste izkusile, ker ste bili dalje za fronto kot mi. Pa čemu vsa ta pisarija? Jaz ne zaupam nobeni pisariji. Splah se bo pa vse tako zavleklo, a naše žrtve so potrebne takojšne pomoči. Naj bi razpisovali davek, saj to nima smisla. Denar, ki ga bomo dali, bo zopet prišel k nam. Saj morajo tisti, ki so potrebni, kupovati živila in druge potrebščine. In kje jih bodo kupili? Pri nas, ki se nekaj imamo! To moramo drugače rešiti! Jaz sama bom vzela pod streho eno družino. Malce se bomo stisnili, pa bo že šlo. Saj smo danes vsi ena velika družina, vsi združeni v borbi za svobodo. Skupna usoda nas druzi, saj vemo, da za nas ni življenja, če zmagajo naši sovražniki."

Naša žena je na mah vse prepricala. Zbor je sklenil, da bodo uredili vprašanje brez vsake pisarije, tako kot je edino pravilno v današnjih časih. Odboru SZZ smo pa naročili naj pazi, da bodo vsi tisti, ki so potrebni pomoči, te pomoči res deležni. Toda tako, da bodo čutili, da smo vsi ena velika družina. Slovenski rek, ki pravi, da žena podpira tri ogle v hiši, velja upravičeno tudi za našo narodno oblast.

DELOVNE ČETE! POMAGAJTE PRI PRIPRAVAH ZA POMLADNO
SETEV!

TOVARIŠICE NAM PIŠEJO

PRIMORSKE ŽENE IN 7. NOVEMBER

Jasni kresovi po vrhovih so bili pač samo odsev kresov, ki gore v srcu primorske žene. Zasvetili so v terno, ki nas je tlačila in morila toliko let. Majti če so pogledale svoje otroke, svoj edini zaklad, ki so ga v solah potujcevali, ki ni smel brati v svojem jeziku, nan je bilo bridko v duši. Hrepenenje po svobodi in trdna vera v znago naše pravice, samo to dvoje nas je še držalo. In ko se je zrusil en nasilnik našega naroda, so nam vzplantela srca v veseli zavesti, da je dan naše svobode blizu. Vse žrtve, vse trpljenje je bilo pozabljeno, kres na gori je oznanjal, da nismo sami, da stoje za nami bratje, ki so pred 25. leti z enim mahom osvobodili narod vseh nasilnikov in ki se tudi danes bore za pravice vseh revnih in tlačanih. In še je oznanjal kres, da nam pomagajo, da zrušimo še drugega sovraga. In znagoslavno nam iz src kipi pesen: "Hej Slovani, naša reč slovanska živo klije!" In še odneva čez gore in polja: "Na brusino kose, že klas dozoreva!"

Primorska žena stoji in bo stala zvesto ob onih, ki se bore za naše pravice. Če nas čakajo še žrtve, kaj za to! Vse vedo, da te žrtve ne bodo zaman. 7. november nam je jantvo, da bodo naši otroci ostali to, kar smo mi in kar so jim bili že pradedje: levenci in Slovani! In da bodo združeni Slovani na svoji zemlji gospodarji in ne hlapci. In to so kresovi, kresovi upanja in vere v znago kresovi ljubezni do svojega nesrečnega, a v najbližnji bodočnosti presrečnega, svobodnega slovenskega naroda.

Marica iz Prvačine.

RDEČA ARMADA SE BLIŽA ROMUNSKIM MEJAM! PRINAŠA NAM
SVOBODO!

PODLO DEJANJE NEMŠKEGA SOVRAGA

Blizalo se je poldnevu. Nebo je bilo prožeto z gostimi oblaki, le zdaj pa zdaj se je prikazalo rumeno sonce kot bi hotelo bližki zemlji in njenemu osirotelenu prebivaistvu vliti novih moči. Vse je kazalo, da bo deževalo; toda ne samo deževalo, ampak dozdevalo se je, da tako grmenje temnih oblakov, grozi s pogubo. Res, na žalost obetal se nam je nekaj strašnega... Mirno kot običajno opravljam hišna dela. Zdalo se mi je, da čujem ropot kamijo na. Misleč, da so naši tovariši partizani, skočim vesela k oknu. Toda joj! Zresnila sem se. Svojim ocen nisem mogla verjeti. Zapazila tujo noso, tuje obraze in takoj sem ugotovila, da je to nemška svojat. Za prvimi kamijonom pridriči drugi, tretji - nekateri na motorjih itd.

Ustavijo se pod hišo in kot krvoločne zveri pridrižijo na dvorišče. Približa se mi eden, nameri mi puško in v slabi italijansčini divja: "Tu so partizani! Kje so partizani? Povej kje inate partizane, drugače te ustrelimo!" V trenutku stoji cela vrsta okrog mene; drugega nisem videla kot vrsto pušk naperjenih na mene. Ustrašila sem se, kajti mislila sem, da zdaj zdaj poci strel vane. Potajnila sem bojazen, zbrala poslednje moči in odločno izjavila: "Tu sem, če hočete ubijte me, toda partizanov pri nas ni". Še so nad mano divjali, dočim so drugi Nemci lopovsko stikali po hiši in po shtabah ter odnasali, kar se jim je zahotelo.

Toda čakalo neneje še hujše. Sovrag je pričel stikat tudi po shtivnik krajih izven hiše. Nesreča je hotela, da je ta pes iztaknil nekje triglavko, nahrbtnik in partizanske hlače ki sem jih preje v naglici skrila. Seveda, Nemec je takoj uganil, da je to oje in je s srditimi pogledom in narobevalnim nasmehom pričel razkačeno divjati. "Čigavo je to? Tonej tudi ti si partizanka?" V tem trenutku, ko bi morala odgovoriti le drugi sune proti hlevu, kriče: "Odvezi in izjasti živino, hišo in drugo bono zažgali! Ogenj... Ni se mirilo pičle četrte ure ko je val gostega dima zajel dom. Žalostna sem zrla v rdeče plamen, ter pri

zapazila, kako je oni Nemec z mojimi hlačami zlohotn
 kričal: "Čakaj, čakaj Slovenka -- se ni konec računa!" Ra-
 zumela sem da bo z menoj gorje, saj je imel sovrag doka-
 ze v rokah. Iskala sem koticek, ki bi me mogel prikriti, a
 kaj, kaj sem bila obkoljena! Vendar sem sklenila: sovragu
 ne smem priti živa v roke. S poslednjim poskusom namignem
 svoji mamici naj mi sledi. S počasnim korakom stopava mi-
 mo nemške straže v sosedno hišo. Srce nama je burno vtri-
 palo, kolena so se nama šibila, a poskus sva morale izvr-
 siti do konca. ... stojiva z mano v hiši, stopiva brez po-
 misleka na vrt in od tod preskočiva ograjo v gosti rebi-
 čevje in vedno bolj v goščavo. Medtem ko so nemški stro-
 li pokali, medtem ko se je rušil ostanek domačega zidu,
 sva se mama in jaz s težavo prerivale skozi bodočo ho-
 sto, a vendar nepopisno zadovoljne nad najinim uspešnim
 begom. Po celodnevni noči - trudne, zmučene in v strohu
 sva vendar srečno prispeli do sedanjega cilja. Stopila
 sem v partizane - prebojena s se bolj živo vero v našo pra-
 vično zmago. Tu hočem prispevati k naši borbi, tu hočem s
 tovariši zadajati podlemu fasističnemu sovragu smrtne a-
 darce ter preprečevati njegove zločinske nanene. Saj ni
 več daleč dan, ko bo moral sovrag poplačati vse storjene
 krivice.

Tovarišica Branka (Brda)

DOMOBRANCI - NEMŠKI HLAČI! SMRT IZDAJALCEM

PIŠMO PARTIZANOVSE ŽENE

Nekoč pozimi se je čul glas, da pobirajo Italijani
 fante in moše k vojakom. Ko čujem, da pobirajo letnike
 1907 in 1908, si mislim, sedaj je tudi moj mož na vrsti!
 To je bilo zelo hudo za moje srce. Nekaj dni pozneje se
 sliši, da tudi partizani mobilizirajo. Mož mi reče, da bi
 tudi on rad postal hraber partizan in borec za OP.
 Teko mi je bilo pri srcu, pa sem si rekla: "Le naj gre v
 goro za svobodo!" Mož je odšel od doma. Tako rada bi
 sla takrat! ... jaz z njim, ko ne bi imela malih otro-

tudi

očev, ki me zadržujejo! Kako rada bi šla tudi jaz v boj za srečnejšo bodočnost nas vseh, posebno pa naših otrok! Da bi nekdo svobodno živeli, ne pa da bi bili zaslužnjeni kot smo mi! Da bi zavladala pravica in svoboda! Živeli naši partizani! Živela naša OF, iz katere nam je že zasijala luč svobode, ki nas bo kmalu razsvetlila!

Snežinka

IZ PISMA PRIMORSKE MATERE

... Strasna je nesreca, ki je zadela vse svobodo ljubno človeštvo. Toda odbijajmo udarce z udarci, združimo svoje moči! Ne matere primorske najmo vzbudijo našim otrokom. Vedno smo hrepneli po rešitvi in naše hrepene nje je upravičeno. Zahvaliti se moramo tov. Stalinu, ker nam nudi pomoč pri naši osvoboditvi. Njegovo pravično delo nam daje moč pri naših naporih, da bi dosegli srečnejšo bodočnost.

Živeli voditelji Osvobodilne fronte!

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Delu čast in oblast!

Prisrčno vas pozdravlja slovenska kobariška žena
Rozalka...

PRIMORSKE MATERE!

Hitlerjevski krvniki, ki so pred dvema letoma obsodili slovenski narod na smrt, so v stiski, v kateri se nahajajo radi znag Rdeče Armade, spremenili vedenje proti nam. Odpirajo nam šole v slovenskem jeziku!

Primorske matere! Ne nasedajte tem zverem v človeški podobi! Ne pošiljajte svojih otrok v šole ki so jih odprli Nemci! Ne dovolite, da bi Nemci in njihovi belogardišni hlapci nastrupljali naše otroke! Zavedajte se, da nam hoče Hitler, ta krvnik slovenskega naroda, s tem, da odpira slovenske šole, nasuti peska v oči! S tem hoče le oslabiliti naš narodno osvobodilni

boj, hoče razbiti enotnost primorskega ljudstva, str-
njenega okoli Osvobodilne fronte. Primorske matere!
Spomnite se grozodejstev leta 1941, ko so brezsrčni hi-
tlerjanski banditi v namenu, da ga iztrebijo, selili
slovenski narod z rodne grude. Takrat so pustili, da se
se stotine slovenskih otrok zadušile v tovornih vago-
nih. Spomnite se, da je Hitler leta 1941 zaprl vse slo-
venske sole na Gorenjskem in Štajerskem! Če bi ne bilo
Rdeče Armade, ki je spravila Nemce v silno stisko, če
bi ne bilo partizanov, naših branilcev in naščevalcev,
bi Hitler že zdavnaj uničil slovenski narod. To, da nam
odpira sole, je znak njegove silne slabosti. Primorske
matere! Hitlerju so ure štete. Ne bo dolgo, ko bo naša
domovina popolnoma svobodna. Tedaj bomo odprli naše,
prave slovenske sole, ki bodo vzgajale otroke v pravi
narodnem duhu. Potrojte toliko časa! Bojkotirajte sole,
ki jih odpirajo Nemci! Pokazimo okupatorjem in njim
vina belogardističnim hlapcem, da jih sovražimo, in da
odklanjamo vse drobtinice, ki nam jih nečejo!

Pokrajinski in. odb. SPŽZ
za Prim. Slov.

SLOVENSKA ŠOLA V NEMŠKIH POZAH - NEMŠKI STRUP!

I. RAJONSKO ZBOROVANJE
ŽENA IN DEKLET

V nedeljo 17. okt. ob treh popoldne smo žene in dekleta imele prvo rajonsko zborovanje v Cerklnem. Hitela sem proti narodnemu domu, kjer je bila pripravljena dvorana za zborovanje. Ko sem dospela v dvorano, sem opazila vesela, kljub slabemu vremenu ogromno žena in deklet. Dvorana je bila okrašena z zastavami, napisi in zelenjem. Sredi odra je visela zastava Sovjetske Rusije, na desni in levi so visele slovenske zastave s petokrako rdečo zvezdo. Sredi zastave Sovjetske Rusije je visela slika tov. Stalina. Po stenah dvorane so bili pozdravni napisi: tov. Stalinu, tov. Titu, OF, slovenskemu narodu in naši vojski, dalje

dalje poziv našim ženam in dekletom k še večji požrtvovalnosti, delavnosti in borbenosti. Nestrpno smo pričakovale začetek zborovanja. Začela je zborovanje, tov. Polda rajonska tajnica SPZZ za Cerklje in pozdravila vse navzoče. Za njo je govoril tov. Vilfan, podpredsednik Narodnega osvobodilnega sveta za Primorsko Slovenijo, tov. Luka-France Leskošek sekretar CILPS in član Izvr. odb. OF, tov. Bojan kot zastopnik vojske ter major Darewski, zastopnik angleške vlade pri naši vojski. Pozdravili so zbrane tovaris Gabrijel, predsednik NOO za Cerklje, tov. Miklavž, sekretar rajonskega odbora za Cerklje in tov. Snežnica v imenu delavk. Nazadnje je govorila tov. Katja. Govorila je o skupnem delu naših žen, ne glede na to, ali so kmetice, delavke ali intelektualke. Dalje o našem veselju, da smo prvič združene v skupni borbi za svoj narod, govorila je, koliko je trpel slovenski narod in se trpi.

"Pa še največ si trpela in trpiš ti, slovenska mati, ki si rodila in vzgojila svoje otroke, ki so padli kot žrtve okupatorja ali domačega izdajalca. Slovenska mati! Vem, da si ponosna na svojega otroka, ki je dal življenje prvič za osvoboditev slovenskega naroda. Na njegovih kosteh, slovenska mati, bo vzkliła nova svoboda. In ve, žene in dekleta, ki ste bile izgnane iz vaših domov v internacijo in ječo, bile ponižane, osramočene na nizkotni način! Ni bilo zaman trpljenje, ne vaše ponižanje. Ne žene in dekleta smo si s svojimi požrtvovalnim delom in trpljenjem priborile enakopravnost. In skupno z našimi borci si bomo priborile dokončno svobodo. Zatorej tovarišice! Pozivam vas na še večjo skupnost, delavnost in požrtvovalnost. Na delo in borbo, to naj bo naše geslo!" Tako je govorila tov. Katja. Vse smo čutile, da nam govori iz srca. Ganjene smo poslušale njen govor. Zborovanje je zaključila tov. Polda in se zahvalila v imenu žena in deklet cerkljanskega rajona vsem tovarišem in tovarišicam za njihovo udeležbo, za prisrčne besede in pozdrave, ki so segale v globino srca; končale smo zborovanje z navdušenimi vzkliki: Živela Osvobodilna fronta slovenskega naroda! Živel tov. Tito! Živele vse žene in dekleta! Živel tov. Stalin! Zapele smo še nekaj pesmi in se razšle v namenu da bomo še bolj borbeno

in požrtvovalno delale za našo vojsko, ki se bori
za našo svobodo.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Veselka

PREJIMATE RAJONSKA IN OTROŽNA ZBOROVANJA ŽENA IN
DEKLET

BOŽIČNA POSLANICA

Knalu bomo praznovali, sveti večer, ko se navadno
vsa družina zbere doma z namenom, da skupno ta praznik
kar najlepše preživi. Vsi člani družine, posebno
pa matere skušajo storiti vse, da bi čim bolj razve-
selile svoje drage. Pri vsaki hiši so takrat na mizi
najboljše stvari, ki jih družina premore in vsak se
veseli darila, ki ga čaka pod božičnim drevescem, pred
jaslicami ali kje drugje, saj so ta darila znak, da ne
kdo misli nanj.

A zdaj že dve leti ni bilo tako. Velika večina družin
je razkropljenih, doma ni očeta, brata, sestre, otrok. Fa-
šistični razbojniki so jih pobili, zaprli v ječe, in-
ternirali. Mnogo, mnogo je pa takih, ki so pravočasno
ušli pred fašističnim terorjem. Šli so, da izpolnijo
svojo narodno dolžnost, prijeli so za orožje, da vsak
po svoji moči pripomore k osvoboditvi in združitvi
svojega trpečega naroda. Tako se premnogi naši tovari-
si bore po gozdovih, v partizanskih vrstah že več kot
dva leti v mrazu, snegu, včasih tudi lašni - za lepšo bo-
dočnost vsega slovenskega naroda. Drage tovarišice! Že
ne in dekleta! Pomislite na te tovariše, ki so že ta-
ko dolgo od svojih dragih, ki tudi letošnjih božičnih
praznikov ne bodo mogli praznovati pod domačo streho
v krogu svojih najdražjih. Nebeden izmed njih tega ne
obžaluje, saj se vsakdoaveda za kaj se bori, vsakdo-
ve, da da je to zadnji božič, ko ne bo doma, vsak ve,
da bodo naslednji božični prazniki vse lepši kot so
bili doslej. In prav zato, ker so to najboljši sinovi
slovenskega naroda, ker zanj žrtvujejo vse, je treba

da se spomnimo nanje

posebno sedaj o božičnih praznikih.

Napravimo jim v selje! Pripravimo jim presenečenje!
Naj tudi oni dōbe božična darila!

Vsak odbor SPŽZ naj organizira nabiranje za partizane! Vprašale se boste, kaj naj jim pošljemo? Naj ne rabi človek, ki živi zdaj tu, zdaj tam, večinoma pod milim nebom pozimi? To le perilo, volnene nogavice, dokolenke, rokavice, maje, obutev, obleke, oduje itd. Najbolj neobhodno potrebne so pozimi za partizana volnene nogavice, ker brez njih ne more hoditi in na mnogih pohodih se mu pogosto strgajo. Zato žene in dekleta, npletite mnogo, mnogo nogavic!

Posljimo jim tudi tobak, milo, brivske potrebščine, glavnik, žepne rutice, noteže, svinčnike itd. Naj ne bo partizana, ki bi na božič ne čutil, da so prazniki tudi zanj! Pripravite darilne zavoje (pakete), ki naj bodo po velikosti približno enaki. Priložite vsakemu paketu tudi pisemce s voščili in pozdravi!

Prepričana sem, da ne bo Slovenke na Primorskem, ki bi se ne v največji meri potrudila, da bi bil vsak partizan, ki se bori tudi za njeno boljše in srečnejšo bodočnost, čim bolj vesel teh daril. Tako bomo pokazale, da mislimo na našo narodno vojsko, da hočemo svobodo, da hočemo, da bi slovenski narod kdaj lepše živel, srečnejše živel! Zatorej žene in dekleta na delo!

Za Pokrajinski inic. odbor SPŽZ

za Prim. Slovenijo

Snežnica

POMAGAJTE NAŠI NARODNI VOJSKI!

MOJI HČERKI PARTIZANKI ZA GOD

Bil je tvoj rojstni dan in god. Jaz, betežna starica, sem bila pri sosedah, ne dōna kjer so nam dom uničili Nemci in beli. Tudi zasilno stanovanje, kjer bi se ti ravše ven dar ogrela, umilo in spilo skodelico toplega čaja. Ali sedaj je že tako, da ne sneš k meni. Sedim sama, zapuščena in premišljiva, kje si. Tudi dar so Nemci in beli na pohodih, vedno trepečani in

prosim, da bi te bog obvaroval.

Pokloniti ti nimam kaj, pravim ti le to, da sem vesela ob misli na te in sem ponosna na hčerko - partizanko. Ostani vedno poštena in dobra, to ti bo odtehtalo vse težave in bridkosti. Drago dete, veliko bi ti imela še povedati. Srečna sem in zadovoljna, ker vidim, da živiš kot tovarišica med tovariši. Poljubila bi te, prisrčno objela, kot more le mati. Zadnjič, ko sva se slučajno srečale v zakotni vasi ci, sem imela priliko videti nekoliko partizanov, ki so bili s teboj. Nenavadno resni in ložati so. Vendar vedri. Kljub temu, da je vaše življenje naporno. Pa kako tudi ne! Prenočujete pod milim nebom pa včasih še tam niste varni. Torej ležete, že vas zasledujejo domači izdajalci. Tam južnega se znana vsa pota in skrivališča. Tudi takrat, ko sem te zadnjič videla, je bilo tako. Prišla sem v gorsko vasico da dobin nekaj živil, ker so mi Nemci pobrali vse do zadnjega. Bolehna in stara sem morala prenočiti pri znancih. Pozno v noči me je prebudilo trkanje. "Nič se ne bojte - malo se bomo ogreli, pa gremo naprej", sem slišala pod oknom. Takoj, takoj - sem šepetala, ko sem drsala proti vratom. Niti slutila nisem, da odpiram lastnemu otroku! Suro fasizmu - so s stisnjenimi pestmi pozdravili drug za drugim mladi resni fantje. Gledala sem jih in se čudila. "Mama, si res ti?" si me iznenada mehko nagovorila! Moje ljubo dete. Znasle sva se v tolem objemu, nihče ni bil srečnejši od mene. Posedle sva skoraj v temi, da sovražniki ne bi opazili luči. Govorili sva tiho. Nenadoma počii zunaj strel. V sekundi ste bili zunaj, na položajih, držoč orožje v rokah, ste odšli v temo. O sem drugi dan zvedela, da ste vsi živi, sem bila pomirjena. Zadnjič bi ti še marsikaj rada povedala, a ni več časa. Tako srečna sem zrla nate, ko sva se slučajno srečali. Partizanka si. Mislila sem, da imaš težje življenje, sedaj vem, da ni tako hudo. Vsi ste tovariši med sabo in si pomagate drug drugemu. Marsičesa te je naučilo partizansko življenje. Postala si prava borka. V borbi za narod in vse pošteno človeštvo prispevas svoj delež, ki ni majhen. Ko sem te rodila, si

nisem mislila, da sem te rodila za tako velike stvari. Tudi če bi te sedaj morala izgubiti, vem, in sem ponosna, da te nisem rodila zaman.

Vse, kar uživem strahu in skrbi radi tebe, rada prestanem. Vse kar sem izgubila, ko so me izropali in poglali v bedo in pomanjkanje, rada žrtvujem, saj sem mati partizanke.

Pa vendar vsaka minuta, vse misli, vsa dejanja, vse je posvečeno tebi. V duhu te spremljam na vseh tvojih poteh, vedoč, da se povrneš gotovo in kmalu. Takrat se bomo pogovorili neovirano o vsem, kar nam že tako dolgo teži srce. Ta veseli dan, dan vstajenja in sreče, nas bo napolnil z veseljem in nam bo tisočero poplačal vse prestano trpljenje in žrtve. Naše nasprotnike pa bo tresčil v prah. Gorje, ki so ga doslej pripravljali drugim se bo obrnilo nanje.

TOVARIŠICE NA DELU.

V goriškem okrožju je SPŽZ nabrala v mesecu oktobru 22. 955 lir. V Brkinih so nabrale tovarišice 12.714 lir v mesecu oktobru.

V idrijskem okrožju so o priliki obletnice Velike Oktoberske Revolucije, 7. nov. napravile 300 paketov večinoma s hrano in jih poslale najbližnjim partizanom.

Tov. Kristina iz pivskega okrožja je v svoji vasi zbrala 2000 lir v teku 14 dni za Osvobodilno fronto (prostovoljni prispevki).

V čepovanskem in kanalskem rajonu so nabrale tov. v okt. 20 kg. volne in 100 kg. suhega sadja.

V tolminskem rajonu so tovarišice lepo izvedle proslavo 7. nov. Raztrosile so letake, rdeče in slovenske zastavice s peterokrako rdečo zvezdo in najhne srpe in kladiiva. Po vseh gričih so goreli kresovi, na katere so Nemci nabijali z basaci.

Tajnice okrožnih odborov, pošiljajte točna poročila in v prihodnji številki bomo objavile uspehe vseh okrožij. Prejele smo dopise s Tolminskega, Brd, Goriškega in Brkinov. Objavile smo nekaj, ostalo ne, radi pomanjkanja prostora. Pa drugič. Dopisujte. Uredništvo.-

TROBES, Malabar

Tehniksa "Matajur"